

NVE Reguleringsmyndigheten for energi – RME
rme@nve.no

Deres dato: 19. juni 2020
Deres referanse: 202005754-1

1. september 2020

Høring av ekstern rapport om håndtering av fordring ved felles fakturering av kraft og netjtjenester

Elvia AS (Elvia) viser til RMEs høringsbrev datert 19. juni 2020, i forbindelse med at RME har sendt ut en rapport utarbeidet av KPMG om håndtering av fordring ved felles fakturering av kraft og netjtjenester i sluttbrukermarkedet. RME ønsker innspill til forbedringer av gjennomfaktureringsmodellen og ber spesielt om:

- Hvilken av modellene i rapporten som er foretrukket og hvorfor, inkludert synspunkter på kostnader forbundet med de ulike modellene.
- Eventuelle behov for endringer i kravene i avregningsforskriften til sikkerhetsstillelse og forfallstidspunkt for nettleiefaktura ved innføring av de foreslåtte modellene, og innspill til evt. andre endringer i avregningsforskriften knyttet til risikofordelingen mellom kraftleverandør og nettselskap.

Elvia har forståelse for kraftleverandørenes misnøye med dagens gjennomfaktureringsordning når det gjelder manglende fradragsrett for eget tap på skatter- og avgifter for nettleiedelen ved manglende betaling fra sluttbruker. Det er etter vår oppfatning hovedutfordringen ved dagens modell. Vi har på denne bakgrunn forståelse for ønsket om bedre modeller for gjennomfakturering av både privat- og bedriftskunder.

Elvia vil nedenfor komme med våre innspill til høringen.

Markedsmodell og kundegrensesnitt

Gjennomfaktureringsordningen ble opprettet i en tid hvor faktura og måleravlesning var hovedårsak til at kundene kontaktet nettselskap eller strømleverandør. Med AMS og elektronisk fakturering er ikke dette lenger tilfelle. I dag er elektronisk fakturering basert på automatisert måleverdiinnsamling normalen.

Kundenes behov er i endring. Ny teknologi og elektrifisering, distribuert produksjon, tilknytnings- og forsterkningsprosessen, innføring av nye nettleiemodeller etc., gjør at kundene framover vil ha et økende behov for rådgivning og veiledning direkte fra nettselskapet. Dette forholdet trekkes i noen grad også fram i KPMG-rapporten, hvor det i utredningen av underleverandørmodellen understrekes viktigheten av at «*det må sikres at nettselskapet fremtrer utad som ansvarlig for nettleietjenesten og kontaktpunkt for spørsmål om nettleveransen*». Kundenes behov for et direkte forhold til nettselskapet vil alltid være der, og Elvia ønsker å bygge tettere relasjoner til våre kunder fremover da vi mener at det er slik vi kan skape mest verdi for våre kunder og for samfunnet totalt sett. Strømnettet har en viktig rolle i elektrifiseringen av samfunnet og myndighetenes klimamålsettinger. Nye nettleiemodeller og et samspill med kundene om å utnytte strømnettet hensiktsmessig er viktig for å håndtere elektrifiseringen optimalt. Relasjonene mellom nettselskap og kunde vil bli tettere, og vi har ingen tro på at det er mulig å få til ønsket adferdsendring uten

en tydelig spisset og aktiv kundekommunikasjon fra nettselskapets side. Etter vår oppfatning er gjennomfaktureringsordningen utfordrende for den nødvendige relasjonsbyggingen mellom nettselskap og kunde. Slike vurderinger er ikke gjort i KPMG-rapporten.

I dag som man i all hovedsak støtter seg på automatiserte måle- og avregningsprosesser, synes gevinsten av gjennomfakturering i all hovedsak å dreie seg om å unngå mottak av en ekstra faktura per måned. En faktura som i de aller fleste tilfeller formidles elektronisk. Når man ser dette opp mot de utfordringene som rapporten trekker fram vedrørende gjennomfakturering, er det grunn til å stille spørsmål ved om gjennomfakturering er den samfunnsøkonomisk beste løsningen framover.

Sikkerhetsstillelse og forfallstidspunkt for nettfaktura

Elvia mener nettselskapene må ha anledning til å kreve sikkerhet på vanlige forretningsmessige vilkår ved gjennomfakturering. Dette også jf. de kravene aktørene møter på kraftbørsen. I gjeldende forskriftsbestemmelser har regulator lagt seg på en mellomløsning, basert på en avveining mellom ulike aktørers ønsker og behov. Det er i dag ikke grunnlag for større endringer i forhold dagens forfallstider og garantistillelse. Det har historisk vært en rekke konkurser hos kraftleverandører og det er grunn til å tro at konkurser også vil oppstå i fremtiden. Det er viktig for oss at forfallstid og garantistillelse er slik at nettselskapets risiko ikke svekkes i forhold til dagens gjennomfaktureringsordning.

Sikkerhetsstillelse og forfallstidspunkt for nettfaktura kan ikke ses isolert fra hverandre. Det er en direkte sammenheng mellom betalingsfrister, purre dager, risiko og garantikrav. En eventuell økning i antall forfallsdager inklusiv purre dager vil øke nettselskapets risiko vesentlig, da dette vil medføre at vi ved betalingsmislighold ikke vil klare å stoppe utsendelsen av fakturaene for den påfølgende perioden. Dette må da gjenspeiles i bankgarantiene, som må sees i sammenheng med risikoen for tap på fordringer. Desto senere nettselskapet får pengene inn fra kraftleverandør, desto større er risikoen. Eventuell økning av antall forfallsdager inklusiv purre dager vil også påføre nettselskapene ytterligere likviditetsulempes. Elvia mener det ikke foreligger grunnlag for å endre dagens frister (20 dagers forfallstid og 9 purre dager for forbrukerkunder).

Vi har registrert at enkelte argumenterer om en likviditetsulempes for kraftleverandørene ved gjennomfakturering. Elvia mener dagens modell er balansert, og gir kraftleverandør alle muligheter til å få nettleien inn på egen konto før nettselskapets forfall. Dette har vi også registrert eksempler på at skjer i praksis, hvor kraftleverandør har en likviditetsfordel for nettleien. Jo mer effektive faktureringsprosesser kraftleverandør har, jo forttere kan nettfordringene komme inn på kraftleverandørs konto. Eventuelt kan det stilles krav til frist for hvor raskt etter nettselskapets fakturaproduksjon disse skal formidles til aksesspunktet.

Kommentar til de foreslåtte modellene

KPMG har på oppdrag fra RME utarbeidet en rapport om håndtering av fordring ved felles fakturering av kraft og nettjenester i sluttbrukermarkedet. I rapporten har KPMG vurdert ulike markedsmodeller, og foreslår at dagens gjennomfaktureringsordning erstattes av enten *Tilbakebetalingsmodellen* eller *Underleverandørmodellen*. Vi oppfatter at KPMG-utredningen er konsentrert om ulike forhold knyttet til nettleiefakturaen og fradragsretten for tap på denne ved manglende betaling fra sluttkunde. Vi savner imidlertid at et mer helhetlig bilde legges til grunn i en utredning av gjennomfaktureringsordningen, jf. også våre kommentarer innledningsvis om at kundenes behov er i endring og at kundene framover vil ha et økende behov for direkte kontakt med nettselskapet.

Våre kommentarer til de to foreslåtte modellene i KPMG-rapporten er:

Tilbakebetalingsmodellen

Når det gjelder de to modellene som er foreslått i KPMG-rapporten oppfatter vi Tilbakebetalingsmodellen som uegnet. Dette er en modell som bygger på dagens modell, men hvor all tapsrisiko for nettleie legges på nettselskapet, da nettselskapet etter forslaget plikter å kjøpe tilbake nettdelen av misligholdte fordringer etter at kraftleverandør har purret kunden tre ganger. Denne vil dermed avbøte dagens utfordringer gjennom å sikre kraftleverandøren full refusjon for eget tap på gjennomfakturert nettleie ved manglende betaling fra sluttbruker.

Tilbakebetalingsmodellen vil imidlertid være både administrativt og systemteknisk svært krevende. Den vil også kreve omfattende manuelle interaksjoner med tilhørende dokumentasjonsbehov. I tillegg vil den gi nettselskapene et helt urimelig utgangspunkt i forhold til å følge opp utestående fordringer.

Elvia har fokus på mest mulig effektive og automatiske prosesser til det beste for våre kunder. Tilbakebetalingsmodellen trekker i motsatt retning, og vil være kostbar å drifte. Tilbakebetalingsmodellen bør derfor etter vår mening legges til side og ikke vurderes videre.

Underleverandørmodellen

Av de to foreslåtte modellene fremstår Underleverandørmodellen som den mest egnede, forutsatt at det er slik at denne vil sikre kraftleverandørene fradragsrett for ikke betalt nettleie fra sluttbruker. Dette er riktignok usikkert. For oss er det imidlertid en logisk brist i forslaget i rapporten når KPMG sier at nettleieavtalen skal inngås mellom kraftleverandør og kunde, samtidig som KPMG understreker at «*Men det må sikres at nettselskapet fremtrer utad som ansvarlig for nettleietjenesten og kontaktpunkt for spørsmål om nettleveransen*». Vi stiller spørsmål ved hvordan nettleieavtalen etter forslaget kan inngås mellom kunden og kraftleverandør (som tredjepart), når kraftleverandør kun skal peke videre på nettselskapet som kontaktpunkt og ansvarlig for tjenesten. For øvrig mener vi som nevnt at grensesnittet mellom kunde og nettselskap må ivaretas framover.

Etter vår oppfatning er ulike aspekter ved underleverandørmodellen mangelfullt utredet.

Stengeretten

I sin rapport berører KPMG stenging gjennom å peke på en løsning hvor strømleverandøren kan anmode nettselskapet om stenging av kunde som ikke har betalt utestående faktura(er). En slik ordning vil utløse en rekke ikke-utredede problemstillinger og synes også i konflikt med Forbrukerkjøpslovens § 48-a. Vilkårene for stenging må derfor opprettholdes som i dag.

Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Anne Sagstuen Nysæther
direktør Nettstrategi

Jon Eivind Johannessen

Dokumentet sendes ut uten underskrift. Dokumentet er godkjent i henhold til interne rutiner.